

Troballes monetàries XXV

TROBALLA D'ANSERALL

M. CRUSAFONT-A. JANOT I BARRULL

Núm.: AN-75.

Lloc: Municipi d'Anserall (Alt Urgell).

Composició: Diner carolingi.

Dates límit: 793-812.

Data més probable de la pèrdua: S. IX.

Localització: Desconeguda.

Data de la troballa: Vers 1970.

Circumstàncies de la troballa: En superfície, casualment.

Descripció

Diner d'argent de Carlemany (768-814), de la seca de Tolosa de Llenguadoc.

a/ +CARLVS REX FR Creu interior

r/ +TOLOSA(S ajaguda) Monograma cruciforme de KAROLVS

Pes: — g Ø: 20 mm Prou-801 var. Làmina, núm. 1

Comentaris

La moneda fou trobada casualment per un ramader en superfície, prop de l'important monestir de St. Serni de Tavèrnoles, que té uns orígens visigòtics i que va

anar prenent importància després, especialment des que al segle IX fou dotat pels comtes de Cerdanya. En qualsevol cas, existia ja en temps de Carlemany i, per tant, es justifica que puguem relacionar la troballa amb el monestir. Abans que la peça es dispersés, vàrem poder prendre'n una fotografia.

Hem donat com a dates límit de la troballa els anys 793-812. El primer correspon al de probable inici del tipus del monograma i el darrer, al del canvi als tipus imperials. L'atribució a Carlemany ha estat universalment acceptada, per bé que no s'ha pogut assegurar del tot que no pugui correspondre a Carles el Calb (840-877), que, com sabem, va reprendre el tipus del monograma. De tota manera, es tendeix a donar a aquest sobirà les peces amb llegenda TOLOSA CIVI o similars.

El diner carolingi de Carlemany de la seca de Tolosa no és pas una moneda rara. N'han aparegut molts exemplars i hi ha notícies d'una àmplia troballa gairebé monogràfica que, malauradament, es va dispersar sens que fos possible fer-ne l'estudi. L'interès més gran de la peça és la seva troballa a Catalunya, on no abunden les afloracions d'aquest període: Balaguer assenyala deu troballes en tot el territori català, set de monedes de seca franca i tres de peces de seca catalana. La troballa d'Anserall aporta, doncs, la vuitena peça carolíngia de seca franca trobada a Catalunya, al marge d'alguns tresors que no tenen una ubicació de troballa segura.

Podríem dir que seria ben normal que apareguessin peces a la Marca Hispànica, ocupada pels francs des de Carlemany, però el fet és que les troballes són escasses, la qual cosa fa pensar en una situació econòmica feble, amb pocs intercanvis, i que les monedes que trobem responen, més aviat, al moviment dels exèrcits francs. Balaguer ja havia assenyalat, també, que la major part de les peces de seca catalana havia estat trobada en tresors descoberts en territori francès, com si haguessin retornat a la zona franca amb el retorn dels exèrcits.

Bibliografia

- PROU, Maurice. *Les monnaies carolingiennes*. París, 1892, reedició Graz 1969.
- BALAGUER, Anna M. *Història de la moneda dels comtats catalans*. Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (IEC), Barcelona, 1999. Per a la qüestió de les troballes carolíngies, vegeu l'estudi i la cartografia a les p. 36-39.